

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (45)

Bohinjska muzejska zbirka: zbirka Vojni muzej

ANJA POŠTRAK

GORENJSKI
MUZEJ

Leta 1982 je bilo v Bohinju ustanovljeno društvo Mali vojni muzej, ki je začelo z idejo združevanja zbiralcev vojnega materiala (orožja, vojnih eksponatov, dokumentov, slik, literature ...) in ljubiteljev vojne zgodovine. Glavni namen sta bila zbirati in ohranjati vojne predmete – in jih tudi stalno razstavljati. V Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici je bil zato leta 1989 odprt Mali vojni muzej, muzej fronte v Julijskih Alpah, kjer so bili predstavljeni predmeti, ki sta jih s pomočjo preostalih članov društva zbrala Janko S. Stušek in Tomaž Budkovič. Muzej je bil torej posvečen dogodkom po odprtju italijanske fronte, ko je Krnsko pogorje postalo pomembno prizorišče

prve svetovne vojne. To je bila prva slovenska razstava o prvi svetovni vojni, postavljena več kot desetletje pred muzejem v Kobaridu.

Obeleževanje stote obletnice začetka prve svetovne vojne je spodbudilo tudi Občino Bohinj, da je v letu 2014 zbirko odkupila od društva Mali vojni muzej in jo predala Gorenjskemu muzeju v strokovno upravljanje. V zbirki je več kot šeststo avtentično ohranjenih predmetov, ki jih dopolnjuje dokumentarno gradivo. Celotna zbirka je bila konservatorsko pregledana in očiščena ter je na ogled v Muzeju Tomaža Godca v okviru stalne razstave Bohinj 1914–1918. Razstavo odlikuje atraktivna in sodobna postavitve, dopolnjujeta pa jo tudi

zanimivo slikovno gradivo in kartografski prikaz. Predmete smo s pomočjo dobrega poznavalca tematike Srečka Rožeta iz Vojaškega muzeja Tabor - Lokev natančno popisali in opisali ter so skupaj s fotografijami objavljeni na spletni strani Gorenjskega muzeja (www.gorenjski-muzej.si). Zbirka je dobila oznako VM (Vojni muzej).

Predmeti so zanimivi tudi zaradi svoje izvirnosti, ki se je oblikovala zaradi potreb življenja na fronti (npr. cedilo, izdelano iz vojaške čelade, strgalnik za parmezane, izdelan iz vojaške menažke). Prek njih prikazujemo široko tematiko, ki nas popelje od zaledja z vojno propagando, pomanjkanja surovin in socialnih problemov do vojaške organiziranosti

Zbirka Vojni muzej je prikazana na razstavi Bohinj 1914–1918.

zaledja z železnico, žičnicami in oskrbovalnimi postajami. Del razstave je posvečen fronti v visokogorju, z orožjem in orodjem, obveznim za preživetje. Predmeti iz kaverne prikazujejo vojakovo vsakdanje življenje, zadnji sklop pa nas

opomni tudi na smrt, morijo in spomin. Posebno poglavje predstavljajo tudi Bohinjci kot vojaki v prvi svetovni vojni. Razstava je kot ena izmed lokacij nekdanjega oskrbovalnega zaledja soške fronte tudi del bohinjske Poti miru.